

כיום : אנוסים וקוקה קולה

ישראלי שיבקר בקפריסין ירגיש את עצמו כמעט בבית. הנוף המגוון, צבע עורם של התושבים, הים הכחול — כולם יזכירו לו את ישראל, אם כי בקנה מידה קטן יותר.

הדמיון חודר גם מתחת לפני השטח: מפגות ופלאגים מלגות, רמת-מחיה מנופחת של תושבי העיר שאין לה כל קשר עם היכולת האמיתית של כלכלת הארץ, התפשטות השפעת הדת לכל השטחים. אם המבקר הישראלי גם יזכור את ימי המאבק הטרומודינמי נגד הבריטים — יהיה הדמיון מושלם כמעט ומתאים לגמרי למציאות של אותם הימים בהם נלחם הישוב כולו למען שחרור הארץ מידי הבריטים שניסו בכל כוחם למנוע את התעוררות הלאומית של עם ישראל בארצו.

***

השטח: מחצית ישראל

שטחה של קפריסין מגיע אך בקושי ל- מחצית השטח של מדינת ישראל. מתוך זה, שליש בלבד מ' עובד לצרכי חקלאות ואילו השאר מ' כוסה הרים ושטחי שממה, המזכירים לפעמים את הנגב הישראלי. בשום מקום אין רוחב הארץ עולה על 70 קילומטר ואלו אורכו פחות מ-220 קילומטר — שהיא המרחק בין נהריה לרחובות.

שתי שרשרות-הרים מכסות חלק גדול של הארץ, ההרים, שעליהם נשתמרו שרידי יערות נפלאים, משכו מדי שנה אלפים רבים של תיירים, בעיקר מישראל ומצרים. השנה, בגלל הקרבות בין לוחמי המחתרת היוונית לבין האנגלים, ירד מספר התיירים כמעט לאפס, שיתק לחלוטין את ענף התארחות.

בהרי המרכז מצויים מיכרות עשירים של נחושת, אסבסט, שיש וגבס, בעלות תפוקה גבוהה. אולם מלבד שכר-עבודה זעום, אין הקפריסאים נהנים מעושר אדמתם. המכרות נמסרו על-ידי השלטונות הבריטיים לבעלי-הון אנגליים או גרמניים, המייצאים את ה' חומר לחוץ-לארץ, צוברים רווחים עצומים שאינם מנוצלים כלל לצורכי פיתוחו של הארץ.

***

הגירה: המוצא האחרון

הענף העיקרי בכלי-כלת קפריסין היא ה' חקלאות. בין שרי-שרות-ההרים מש' תרע המישור הגדול היחיד של הארץ, בו מ' גדלים התושבים יבוי-לים בעלי איכות גבוהה מאד, אם כי בכמו-יית קטנות.

כמו בישראל, חמורה בקפריסין בעיית ה' מים. בחודשי החורף גואים אכנס כל הנחלים והמעיינות ההרריים. אולם אין כמעט כל רשת לפיתוח מקורות חדשים והואריות מתייבשים בחודשי הקיץ החמים.

החחת הקטנות, המעובדות באופן פרימי-טיבי, הולכות וקטנות, עם התרבות בני ה' משפחה. כיום אפשר לפגוש בכל כפר קטן בני איכרים הלומדים בבית-ספר תיכון, ל' מרות שברור להם כי בגמר הלימודים לא יהיה להם מה לעשות בארץ מולדתם. בדרך

כלל עוברת החוה בירושה לבן הבכור ואילו שאר אחיו מהגרים לחפש פרנסה בארצות רחוקות. בשנה שעברה, למשל, היגרו 25 אלף קפריסאים אל מעבר לים, לעימת 50 אלף שנולדו באותה שנה.

וזאת כותך אוכלוסיה של חצי מיליון, מהם 410 אלף יוונים וקרוב ל-90 אלף תורכים. רעב גדול זה להגירה נותן לנו תמונה ברור'ה על המצב הכלכלי השורר בארץ זו.

***

המקור: תרבות יוונית

קפריסאי הרוצה ל' הגר נהנה מהקלות רבות. כנתין בריטי, פתוחים לפניו שערי אנגליה עצמה וכל המושבות וארצות החבר הבריטי. הוא יכול להתיישב באנגליה, קנדה, אוסטרליה או הודו ללא כל צורך ברשיון כלשהו.

אך למרות הנוחיות היחסית המחכה למהגר הקפריסאי נושא הדרכון הבריטי, נשארו ה' ארצות הדוברות אנגלית ארצות נזכרות ל' גבוי. תרבותו, חינוכו ומסורת אבותיו מו' שכים אותו הרבה יותר לכיוון יוון. אולם שם אין הוא רשאי להתיישב.

בחיבור שוכה לפרס מסעם הכנסייה ה'

המנהיג : ארכיבישוף מקארוס מיריאנטיפס, הדובר הרשמי של תנועת אנוסים, לאיחוד עם יוון. תביעה זו מבוססת, בין השאר על הצעה בריטית משנת 1915 להעביר את קפריסין ליוון.

יוונית-ארתודוקסית בקפריסין, הסביר תלמיד גימנסיה יווני מעיר הבירה ניקוסיה : «בעוד שנתיים אסיים את הגימנסיה. אבי דיבר יוונית ; אני חונכתי בשפה היוונית. על כן ההגיון אומר שאני צריך להמשיך את לימודי ביוונית. אבל יוון היא ארץ זרה. מולדתי ה' רשמית היא בריטית. אם אני רוצה לקרוא ספר ביוונית, איני יכול לקנותו מחוצרת אר' צי הבריטית אלא כיוון, הארץ הזרה. מה הפלא, אם כן, שאני מרגיש את עצמי כזו בארץ זו ?»

***

אנוסים: חסול מבצר

חיבורו של התלמיד ביטא, למעשה, את המניע העיקרי לאנו' טיט, תנועת האיחוד עם יוון. תושבי קפ' ריסיין יודעים כי כלי-כלתם מתקיימת רק מפני שקפריסין כלולה בגוש השטרלינג, חיילים בריטיים מבזבזים את משכורתם ב' חנויות ופונדקי הארץ, מחנותיהם מספקים עבודה לאלפים רבים של פועלים מקומיים.

אך למרות זאת, דורשים היוונים את ה' כות להיות עצמאים. יתכן כי האיחוד עם יוון יקשה עוד יותר את תנאי חיינו, הסביר לא מומן מנהיג יווני. «אולם שעה שעבי אסיה ואפריקה המפגרים התפתחו וזכו לעצמאות, אין אנו מוכנים להישאר מיבצר אחרון של משטר קולוניאלי רקוב.»

בשיחה פרטית הוסיף איתו מנהיג. «ישראל יכולה לשמש לנו דוגמה מצויינת. גם היא נלחמה בכיבוש הבריטי ; גם היא דרשה את עצמאותה. בגלל זה היא סובלת כיום מ' תנאים כלכליים קשים, מנהיגיה עשו טעויות. אבל לכל הפחות האיש היהודי בישראל אינו מרגיש את עצמו כזר במולדתו הוא.»

GOVERNMENT OF CYPRUS

ΦΟΝΟΣ ΜΟΙΒΗ £1,000

MURDER £1,000 REWARD

KATILLIK £1,000 MUKAFAT

ריצה ! כך זועק כרוז תלת-לשוני זה, שהודבק על קירות קפריסין. הכרוז הכתוב בתורכית, יוונית ואנגלית מבקש הסגרת איש מחתרת יווני. הפרס המובטח למסגיר : אלף ל'יש.

KEAN AND KYPARAZA SPORTS

MINETE Coca-Cola

ΕΝΟΣ

שני הסמלים האופייניים לקפריסין הם שלט קוקה-קולה (למעלה, מרכז), המשקה האמריקאי המיוצר באחד מבתי החרושת הגדולים בקפריסין והמלה «אנוסים», שפירושה הוא איחוד.

